

บทคัดย่อ

ชื่อโครงการ การวิเคราะห์ผลงานวิจัยเรื่องปทุมมา ระหว่างปี พ.ศ.2529-2539
 Analysis of Researches on Patumma (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.)
 from 1986-1996

ชื่อผู้วิจัย นางยศวดี อึ้งวิเชียร

หน่วยงานที่สังกัด กองโครงการและประสานงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

หมายเลขโทรศัพท์ 9405495, 5612445 ต่อ 487

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประเภท สำหรับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2539

จำนวนเงิน 25,000 บาท **ระยะเวลาทำการวิจัย** 9 เดือน

ตั้งแต่ มิถุนายน 2539 - มีนาคม 2540

บทคัดย่อ

ปทุมมา (*Curcuma alismatifolia* Gagnep.) เป็นพืชที่มีการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2536 ทำให้คณะอนุกรรมการประสานงานวิจัยและพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับกำหนดให้ปทุมมาเป็นไม้ดอกไม้ประดับที่เน้นการผลิตเพื่อการส่งออก จึงได้ทำการรวบรวมเอกสารและงานวิจัยของปทุมมา ตั้งแต่ปี พ.ศ.2529-2539 จากหน่วยงานต่างๆ พบว่า มีจำนวนทั้งสิ้น 42 เรื่อง ซึ่งสามารถแบ่งเป็นเอกสารทางวิชาการและบทความเผยแพร่จำนวน 13 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 30.96 และงานวิจัยจำนวน 29 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 69.04 โดยในส่วนของงานวิจัยเมื่อวิเคราะห์พบว่าหัวข้อการวิจัยที่มีการศึกษามากที่สุดคือ เทคโนโลยีการผลิต รองลงมาได้แก่ การปรับปรุงพันธุ์ การขยายพันธุ์ การรวบรวมพันธุ์ การปฏิบัติการหลังการเก็บเกี่ยว และเศรษฐศาสตร์ ตามลำดับ ดังนั้นเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าหากจะผลิตปทุมมาและพืชสกุลกระเจียวเพื่อการค้าและการส่งออกอย่างครบวงจรแล้ว ยังขาดข้อมูลงานวิจัยที่จะสนับสนุนเกือบจะทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการรวบรวมพันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ การขยายพันธุ์ เทคโนโลยีการผลิต การรักษาพืช การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว การบรรจุหีบห่อและบรรจุภัณฑ์ ตลอดจนเรื่องของเศรษฐศาสตร์ จึงควรเร่งให้การสนับสนุนให้เกิดการศึกษาวิจัยแบบสหสาขาวิชาการและเป็นไปอย่างครบวงจรเพื่อสามารถที่จะถ่ายทอดไปสู่เกษตรกรผู้ผลิต ตลอดจนผู้ที่ดำเนินการส่งออกเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Abstract

Since 1993, exports of the plant *Curcuma alismatifolia* Gagnep have gradually increased from Thailand. In view of this trend, a call has arisen for increased research and development of flowers and ornamental plants, particularly *Curcuma alismatifolia* Gagnep.

Our research was conducted through the process of gathering documents and previous research works on *Curcuma alismatifolia* Gagnep from various sources written between 1986 to 1996. From a total of 42 articles, 13 articles (30.96%) were academic papers, while the remaining 29 articles (69.04%) were research papers. These articles were found to concentrate on topics related to production technology, breeding, propagation, collection, post-harvest, and economics-in order of frequency of citing.

It became evident that to produce *Curcuma alismatifolia* Gagnep for commercial export, it is necessary to conduct further research on the entire production cycle of the plant, including deeper probes into the processes of collection, breeding, propagation technology, plant protection, post-harvest, economics also effective packaging.

In conclusion, we found the need to increase support for multidisciplinary research work of *Curcuma alismatifolia* Gagnep, in which the results could be easily disseminated and efficiently utilized by farmers producing the plant for export.